

ניתוח עיתונות ממסדית מצרית אנטי ישראלית ואנטישמית:

מקור הנתונים:

הניתוח בוצע על כ-3854 טורי פרשנות/דעה משני עיתונים ממסדיים מרכזיים (בשפה הערבית) (מינואר 2024 עד מרץ 2025):

- Al Ahram העיתון הגדול והמוביל ביותר של מצרים.
- Al Ghomuria עיתון שנחשב בבעלות של המדינה, אנואר סדאת היה אחד מהעורכים שלו בזמנו.

חשוב לציין, בעבר מכון המחקר ממרי הציג ממצאים על זה שהתקשורת המצרית כוללת תכנים בעלי אופי אנטישמי¹. המטרה של המחקר שמוצג כאן היא לכמת את התופעה ולהציג דוגמאות חדשות כולל מהתקופה האחרונה.

מתודולוגיה:

שלב הפילטור/סינון:

הסינון בוצע על שפת המקור תוך לקיחת חשבון הדקדוק בשפה הערבית כמו ה' הידיעה (أل) וגם 'ו' (و) שמתחברות למילה.

שלבי הסינון:

- סינון הטורים על ישראל בוצע בעזרת המילים הבאות בערבית: ישראל, ישראלי, ישראלים, ציוני, ציונית וציונות.
- סינון הטורים על יהודים בוצע על סמך המילים יהודי (בשתי הצורות שלה) יהודים, יהדות, העם היהודי.
- סינון הכינויים לישראל (שבוצע מתוך הכתבות שסונו כעל ישראל): היישות הציונית, האויב הציוני, הכיבוש הציוני, המשטר הציוני, היישות הפושעת, היישות ועוד...

השלב הניתוח בעזרת Al:

שלב מקדים:

תרגום של כל הכתבות לאנגלית בעזרת ChatGPT (chatgpt4o). מאחר שהמודלי בינה מלאכותית מותאמים יותר לאנגלית, תרגום מקדים של הכתבות ייתן ביצוע מדויק יותר.

¹ <https://www.memri.org.il/cgi-webaxy/item?2984>

שלב הניתוח:

הניתוח בוצע בעזרת מודל בינה מלאכותית שכולל Reasoning² (ChaGPT o3 mini) מאחר שמדובר בניתוח שהוא יותר מתקדם.

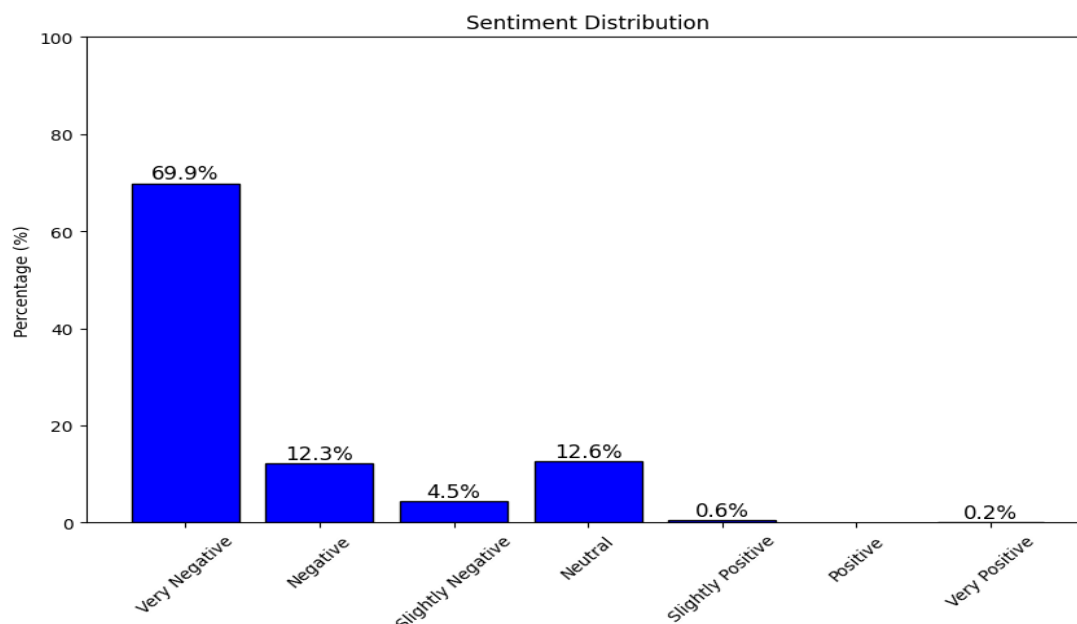
- ניתוח שבוצע על טורים עם מילות מפתח שרלוונטיות כלפי ישראל – זיהוי טון/יחס כלפי ישראל.
- סיווג אנטישמיות בוצע כל כתבות עם מילות מפתח שרלוונטיים כלפי יהודים. AI ניתנה הוראה לסווג כתבה על אנטישמיות על סמך קריטריונים הבאים:
 - שלילת הדת היהודית.
 - שימוש בסטרייטיפים יהודים (כמו האהבה לכסף)
 - תיאור היהודים (בהכללה) כתאבי בצע וכוח.
 - האשמת יהודים בבוגדנות ושלא ניתן לסמוך עליהם.
 - האשמת היהודים בבעיות העולם.

חשוב לציין, ניתנה הנחיה להבדיל בין ביקורת על ציונות ובין ביקורת (מכלילה) על יהודים.

תוצאות:

1. 30% כתבות (1159 מתוך 3854) כוללות מילות מפתח על ישראל.

2. ניתוח יחס כלפי ישראל:

² Reasoning – מאפיין מודלים חדשים

שצריכים להשקיע "זמן למחשבה" לפני שהם נותנים את התשובה. הוביל לשיפור ביצועים בבעיות שהן יותר כמותיות ולוגיות.

70 אחוז מאוד שלילי, וסך 87 אחוז שלילי. הרוב המוחלט מאוד שלילי.

דוגמאות (3 שליליות ואחת חיובית):

1.

:Al Ahmar

שלילי:

<https://gate.ahram.org.eg/News/5140969.aspx>

בכתבה הכותב אומר שמי שמכיר את המנטליות "הקולוניאליסטית" הישראלית שמונעת ע"י מוטיבים דתיים פיקטיביות לא יהיה מופתע מהפרת הפסקת אש מצידה ישראל. הכתבה מכנה את ישראל כיישות פושעת, שרצונה לעשות טרנספר לכל הפלסטינים (יש ביקורת גם נגד התוכנית של טראמפ). שימו לב, הכתבה גם שוללת את קיומה של ישראל.

2.

:Al Ghomuria

<https://www.gomhuriaonline.com/GomhuriaOnline-Articles/Articles/Articles/16985.html>

כתבה לכבוד יום השהיד ועל הדיבור על הנצחון על ישראל. הכותב מכנה את ישראל בתור "האויב הציוני". הכותב טוען שאם ישראל הייתה מנצחת במלחמת יום כיפור זה היה מוביל לכך שישראל הייתה הופכת להיות הריבון על כל האזור (כנראה הכוונה למזרח התיכון).

3.

:Al Ahram

<https://gate.ahram.org.eg/News/4959440.aspx>

בכתבה זו, ישראל גם כן מכונה "האויב הציוני" וגם כותבת הטור מדברת על הירידה בביטחון של ישראל ואף מכנה אותה "נגע סרטני" שנשתל בעולם הערבי. נתניהו לא שונה משאר הציונים בקרימליות שלו ועם הכוונה להרוג ול"הרעב". הכתבה שוללת לגמרי את הלגיטימציה של ישראל ושל הציונות ושוללת אותה לגמרי.

דוגמא לכתבה שכן עם יחס יחסית חיובי:

Al Ghomuria

<https://www.memri.org.il/cgi-webaxy/item?2984>

הכתבה מציגה את מדיניות ישראל כמדיניות מתונה לאחר המתקפה האיראנית. בנוסף, הוא מדבר שישראל קיבלה לגיטימציה מסוימת לאחר השבעה באוקטובר.

אנטישמיות:

על סמך ניתוח בעזרת AI ולאחר סינון התוצאות יוצא שמתוך 179 כתבות שכוללות מילות מפתח על היהודים – יצא ש-29% מהטורים עם אופי אנטישמי (52 כתבות בסך הכל -14% מכתבות האנטישמיות).

מאפיינים של הכתבות הללו (לאחר מעבר על כל הכתבות שסווגו כאנטישמיות):

- שימוש בסטרייטיפים יהודים.
- שימוש במונח "זקני ציון" (2 כתבות שמופיעות בשני עיתונים שונים).
- ייחוס ליהודים אופי של בגידה וחוסר נאמנות כלפי מוחמד ולא להם (7 כתבות 4 מתוכם מדברות על הסיפור של יהודי מדינה משבט קורייטה³. סך
- שימוש ספציפי בסטרייטיפ של התשוקה לכסף (סך הכל מצאתי 5 כתבות כאלו מתוך 52).
- הכחשת שואה (היה טור פרשנות שטען שלפי מחקר, נרצחו שני מיליון יהודים בשואה ולא שישה מיליון).⁴

ועוד...

דוגמאות של טורים אנטישמיות:

1. "פרוטוקלי זקני ציון":

מתוך כתבה של Al Ghomuria:

<https://www.gomhuriaonline.com/GomhuriaOnline-Articles/Articles/Articles/16865.html>

בכתבה מדברים על פרוטוקלים של זקני ציון ועל הרצון של היהודים לשלוט על העולם בעזרת

ממון. הכותב מדגים גם כיצד היהודים "שולטים" כיום על מעצמות בעזרת הכסף שלהם.

2. "אהבת הכסף של יהודים":

מתוך טור של Al Ahram:

³ הסיפור של שבט קורייטה' הוא הטענה שהיה שבט יהודי במדינה שהפך את ההסכם עם מוחמד

https://en.wikipedia.org/wiki/Banu_Qurayza

השבט הואשם בבגידה נכבש ונחרב

⁴ זאת הכתבה שלא הבאתי אותה בתור דוגמא:

<https://www.gomhuriaonline.com/GomhuriaOnline-Articles/Articles/Articles/16607.html>

<https://gate.ahram.org.eg/News/5050571.aspx>

כתבה שמספרת שמציגה סיפור על יהודי זקן ששמו כהן, שבנו נפטר והוא רצה לנצל את זה כדי להרוויח מזה ורצה לפרסם מודעה "כהן בוכה על הבן שלו ומתקן שעונים". מה שעולה בקנה אחד הסטרייטיפים כלפי יהודים שהם "אוהבי כסף".

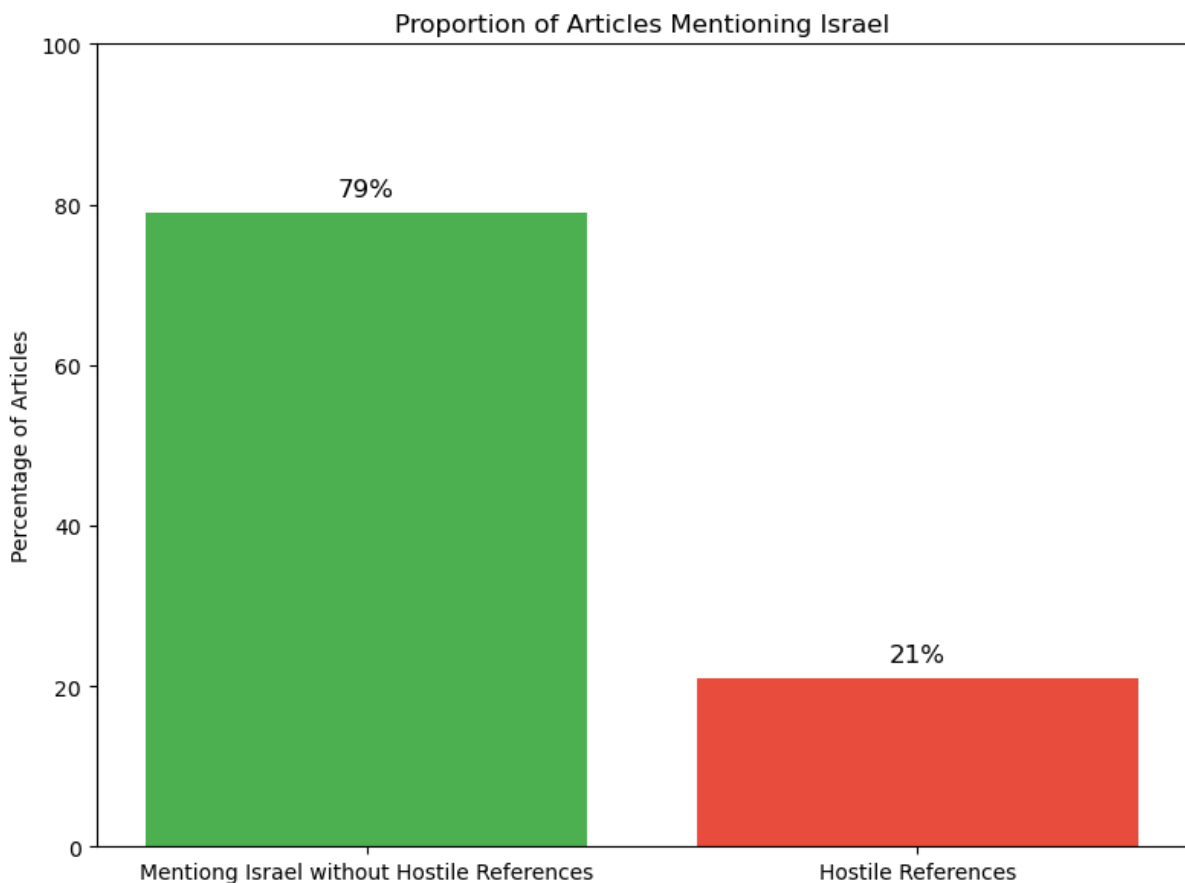
3. "היהודים בגדו בנביא ובאלוהים".

כתבה של Al Ahram:

<https://gate.ahram.org.eg/News/4999594.aspx>

בכתבה הכותב טוען במפורש שההרגל שלהם (של היהודים) הוא לבגוד באלוהים ובנביא. ההיסטוריה לא תשכח את מה שהם עשו לנביא שלנו יהודי מדינה.

ניתוח כינויים עוינים לישראל:

ניתוח זה בדק בכמה כתבות שמדברות על ישראל מופיעים כינויים עוינים כמו: יישות ציונית, יישות כובשת, היישות הפושעת המשטר הציוני ועוד...

סיכום:

במסגרת של עבודה זו. בוצע ניתוח על אלפי טורי פרשנות של עיתונות מצרית ממסדית. הניתוח מראה שהתקשורת המצרית שנמצאת תחת פיקוח של הממשלה מאוד עוינת את ישראל, אך גם במידה בלתי מבוטלת כוללת מאפיינים אנטישמיים (כ-29% מהכתבות שמזכירות את היהודים הם אנטישמיות).